

Styrkumsóknir til borgarráðs 2017

Tengiliður	Efni	Dags. bréfs	Sótt um kr.	Sótt um áður	Tillaga að styrk	Málsnúmer
Kristján B. Jónasson - Crymogea	Útgáfa bókarinnar Bæjarskipulag og mótun umhverfis á Íslandi á 20. öld.	14.2.2017	ótilgreint		300.000	R17020119

1

2

Reykjavíkurborg
b/t Dagur B. Eggertsson, borgarstjóri
Ráðhús Reykjavíkur
Tjarnargötu 11
101 Reykjavík

Málsnr.: R/2019
Skjalasafn Ráðhúss
16. feb. 2017
Bréfalykill: 1252

Reykjavík, 14. febrúar, 2017

Ósk um styrk til útgáfu bókarinnar, „Bæjarskipulag og mótun umhverfis á Íslandi á 20. öld“

Bókaútgáfan Crymogea hyggst gefa út bók um sögu skipulagsmála á Íslandi haustið 2017. Bókin er eftir Harald Sigurðsson skipulagsfræðing og sagnfræðing og hefur verið í vinnslu á undanförunum árum (sjá nánar fylgigögn).

Skipulag byggðar og mótun umhverfis eru eitt af mikilvægustu málefnum samtímans. Saga skipulagsmála á því brýnt erindi við almenning. Hún gagnast til að draga lærdóm af mistökum fortíðarinnar, vekja fólk til umhugsunar um afdrifaríkar skipulagsákvæðanir og að treysta grundvöll ákvæðana um nýtt og betra skipulag til framtíðar. Útgáfa sögu skipulagsmála er því þarfaverk.

Mikilvægt er að standa vel að útgáfu slíkrar bókar. Stefnt er að því að gera söguna áhugaverða og aðgengilega fyrir breiðan lesendahóp, án þess að draga úr fræðilegum kröfum. Til að svo megi verða þarf að standa mjög veglega að útgáfunni, meðal annars með því að gera myndarþætti hennar hátt undir höfði. Ríkulega myndskreytt bók í stóru broti getur hins vegar verið mjög kostnaðarsöm í útgáfu. Til að slík útgáfa, um brýnt samfélagsmál, standi undir sér er nauðsynlegt að leita til velviljaðra aðila um styrki. Einkum er leitað til opinberra aðila sem tengjast viðfangsefni bókarinnar.

Hér með er leitað eftir stuðningi Reykjavíkurborgar við þessa metnaðarfullu bókaútgáfu.

Það þarf sennilega ekki að taka það fram að þróun og saga skipulags í höfuðborginni skipar veigamikinn sess í bókinni. Reykjavíkurborg hefur ávallt verið brautryðjandi og leiðandi í skipulags- og umhverfismálum hér á landi, hvort sem litið er til gerð bæjarskipulags, samgönguskipulags, þróun húsnæðismála eða stefnumörkunar í umhverfismálum almennt. Skipulag borgarinnar hefur einnig verið lang fyrirferðarmest í umræðu leikra og lærða í þessum málaflokki. Birtar verða fjölmargir upprættir, teikningar og ljósmyndir, sem eru varðveittir eru hjá stofnunum Reykjavíkurborgar og hafa aldrei áður birst á prenti.

Í bókinni er fjallað með ítarlegum hætti um sögu og þróun heildarskipulags borgarinnar, allt frá viðleitni til skipulagningar á 19. öld og fram á 21. öld, hugmyndir um endurreisn miðborgarinnar og samspil þeirra skipulagstillagna við þróun hús- og borgarverndar, tilkomu hins sjálfstæða íbúðarhverfis, þróun samgönguskipulags, samspil húsnæðis- og skipulagsmála, þátt Reykjavíkurhafnar í þróun heildarskipulagsins og deilurnar um Reykjavíkurflugvöll, svo eitthvað sé nefnt. Þá er sérstaklega fjallað um þá togstreitu sem ríkti milli skipulagsyfirvalda ríkisins og borgarinnar framan af og þá miklu sérstöðu sem höfuðborgin hefur haft þegar kemur að lagaumhverfi um bæjarskipulag hér á landi.

Bókin er í aðra röndina óður til þéttbýlisins, um mikilvægi þess sem drifkrafts samfélagsbreytinga í sögulegu tilliti. Í fyrsta hluta bókarinnar er yfirgripsmikil umfjöllun um aðdraganda þéttbýlismyndunar hér á landi og ástæður þess að sú þróun hefst ekki fyrr en komið er fram á 19. öld. Í þeirri sögu gegnir Reykjavík grundvallarhlutverki. Almennt er lögð áhersla á að skoða sögu skipulagsgerðar í samhengi við eðli og þróun þéttbýlis og í hinu stóra samhengi samfélagsbreytinga. Dýpri skilningur á uppruna og eðli borga og bæja, er lykilforsenda að skynsamlegri nálgun á skipulag til framtíðar.

Virðingarfyllt,
Kristján B. Jónasson, útgefandi
Crymogea – Barónsstíg 27 – crymogea@crymogea.is

Kristján B. Jónasson

Þriðjudagur, 15. ágúst 2017

**Borgarráð
Ráðhús Reykjavíkur**

Tilvísun í mál: R17020119 þar sem óskað er eftir umsögn umhverfis- og skipulagssvið um ósk Kristjáns B. Jónassonar, útgefanda hjá Crymogeia um styrk til útgáfu bókarinnar „Bæjarskipulag og mótun umhverfis á Íslandi á 20. Öld“

Umsögn

Í lýsingu með erindinu kemur fram að í bókinni verði ítarlega fjallað um þróun og sögu heildarskipulags borgarinnar allt frá 19.öld og fram á 21.öld og reynt að varpa dýpri skilning á uppruna á eðli borgarþróunar. Sérstaklega verði horft til Reykjavíkur í því samhengi en höfundur er starfsmaður á umhverfis- og skipulagssviði með áratuga reynslu af skipulagsmálum. Bækur og ritverk þar sem gerð er grein fyrir sögulegu samhengi þéttbýlismyndunar hér á landi eru því miður af skornum skammti. Því ber að fagna útgáfu metnaðarfullra bóka um þennan málaflokk sem geta stuðlað að upplýstri og uppbyggilegri og umræðu um skipulagsmál í víðu samhengi. Þróun og uppbygging borgarumhverfis er flókið og viðamikil ferli og öll útgáfa og ritverk sem getað varpað enn frekar ljósi á skipulag borgarinnar í sögulegu samhengi gagnast einnig við framtíðarskipulag og uppbyggingu hennar. Efnistösk umræddrar bókar gefa einnig til kynna að hér sé á ferðinni verðmætt og löngu tímabært yfirlit yfir skipulagssögu Reykjavíkur.

Björn Axelsson, skipulagsfulltrúi